

Projekt

z dnia 21 listopada 2019 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR XII/.../2019
RADY GMINY WIELISZEW**

z dnia ..... 2019 r.

w sprawie uchwalenia „Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Wieliszew na lata 2019-2021”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 z późn.zm.) oraz art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2019 r., poz. 1111 z późn.zm.) Rada Gminy Wieliszew uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się ”Gminny program wspierania rodziny w Gminie Wieliszew na lata 2019 – 2021” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wieliszew.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wójt Gminy Wieliszew

Paweł Andrzej Kownacki

Załącznik
do Uchwały Nr.....
Rady Gminy Wieliszew
z dnia .....

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE WIELISZEW NA LATA 2019-2021

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wieliszew na lata 2019-2021 stanowi samodzielny program, który ma służyć wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Program opracowano w oparciu o art.176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2019r.,poz.1111z późn.zm)

Preambuła ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej określa jej cel;

Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności,

dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich ich członków, a w szczególności dzieci,

w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji, organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, stanowi jej najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę. Jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka.

Rodziny znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej i społecznej mają prawo do szczególnej opieki ze strony władz publicznych.

Działania, stanowienia i stosowania prawa, powinny uwzględniać dobro rodziny, sprzyjając tym samym jej prawidłowemu rozwojowi, prawidłowemu wykonywaniu funkcji społecznych, czy polepszeniu warunków jej bytowania.

Podmiotem niniejszego opracowania programu jest rodzina, a w szczególności dziecko i jego prawo do:

- 1) życia i wychowania w rodzinie naturalnej
- 2) stabilnego środowiska rodzinnego,
- 3) zabawy, kształcenia, rozwoju osobistych zainteresowań i uzdolnień,
- 4) życia w przekonaniu o godności własnej osoby,
- 5) życia bez przemocy
- 6) wsparcia do wejścia w dorosłe życie,
- 7) wolności słowa i wyrażania własnej opinii,
- 8) utrzymania kontaktów z rodzina biologiczną w przypadku umieszczania w rodzinach zastępczych lub innych formach opieki nad dzieckiem.

Program wsparcia rodziny ma pełnić funkcję dwojakiego rodzaju. Profilaktyczną, wspierania rodzin prawidłowo funkcjonujących w celu utrzymania ich statusu i naprawczą skierowaną do rodzin dysfunkcyjnych.

DIAGNOZA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA RODZIN GMINY WIELISZEW

Gmina Wieliszew położona jest w województwie mazowieckim, w powiecie legionowskim. W skład gminy wchodzi 14 sołectw. Wg stanu na dzień 31.12.2017r osób zameldowanych w Gminie Wieliszew było 13 146, a na dzień 31.12.2018r 14 016, na uwagę zasługuje fakt, że przyrost naturalny w gminie od kilku lat jest dodatni.

Wg danych GUS na dzień 31.12.2017r stopa bezrobocia w powiecie wynosiła 7,9%, a na koniec 2018r. 7,2 %. Zmniejsza się też ilość osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia.

DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE RODZIN MIESZKAJĄCYCH NA TERENIE GMINY WIELISZEW, BĘDĄCYCH W ZBIORACH OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W WIELISZEWIE

TYPY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ W LATACH 2017-2018.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	2017	2018	2017	2018
Rodziny z dziećmi ogółem	84	69	315	263
O liczbie dzieci:				
1	26	20	65	46
2	33	23	115	78
3	17	19	79	91
4	2	2	12	12
5	4	4	27	27
6	1	0	8	0
7 i więcej	1	1	9	9
Rodziny niepełne ogółem	35	29	103	87
O liczbie dzieci:				
1	13	11	47	23
2	16	12	51	36
3	5	4	40	16
4 i więcej	1	0	0	12

Dane pochodzą ze sprawozdań rocznych

W 2018r zaobserwowano spadek liczby rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Spowodowane to jest w znacznej mierze wprowadzeniem ustawy z dnia 11 lutego 2016r „o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci” przyznającej świadczenie w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie do 18r.życia. (świadczenie na pierwsze dziecko przy spełnieniu kryterium dochodowego, na kolejne dziecko bez kryterium dochodowego).

**NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCE DYSFUNKCJE W RODZINACH
KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W WIELISZEWIE**

LATA 2017-2018

DYSFUNKCJA	Liczba rodzin	
	2017	2018
Ubóstwo	71	57
Bezdomność	4	4
Bezrobocie	85	68
Niepełnosprawność	83	76
Długotrwała i ciężka choroba	87	65
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - OGÓŁEM	23	28
W TYM:		
rodziny niepełne	21	14
rodziny wielodzietne	1	5
przemoc w rodzinie	3	4
alkoholizm	14	5

Dane pochodzą ze sprawozdań rocznych

Jak wynika z danych zawartych w tabeli spada liczba osób korzystających z pomocy z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności.

Wzrasta natomiast ilość rodzin korzystających z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Dane te sygnalizują problemy rodzinne dotyczące bezpośrednio dzieci w tych rodzinach.

RODZINY DOTKNIĘTE PRZEMOCĄ

Liczba rodzin dotkniętych przemocą w których zostały założone Niebieskie Karty	2017	2018
	32	30
Liczba rodzin objętych procedura „Niebieskie karty”	47	41

Dane pochodzą ze sprawozdań rocznych

ADRESACI PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE WIELISZEW NA LATA 2019-2021

Program wspierania rodziny skierowany jest do rodzin z terenu Gminy Wieliszew, a w szczególności do rodzin wychowujących dzieci i przeżywających trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, dotkniętych przemocą, bezrobotnych, zagrożonych ubóstwem oraz mających trudności z zapewnieniem wszystkim członkom rodziny elementarnych potrzeb życiowych, w tym do opieki medycznej, oświaty i innych. Program obejmuje również rodziny zastępcze zarówno spokrewnione jak i niespokrewnione, dzieci opuszczające domy dziecka i inne placówki wychowawcze.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE

Na terenie Gminy Wieliszew funkcjonują następujące podmioty pracujące z rodziną:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieliszewie,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Gminy Wieliszew,
3. Komisariat Policji w Wieliszewie,
4. Gminne Centrum Kultury w Łajskach,
5. Zespół Interdyscyplinarny przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Wieliszewie,
6. Szkoły i przedszkola na terenie Gminy Wieliszew,
7. Służba zdrowia,
8. Terapeuta ds. Uzależnień,
9. Psycholog,
10. Mediator,
11. Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego w Krubinie i Wieliszewie.

Lp.	INSTYTUCJE	MOŻLIWOŚCI WSPARCIA
1	Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieliszewie	Pomoc świadczona min .w oparciu o ustawy: o pomocy społecznej, o świadczeniach rodzinnych, o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „ Za życiem”, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, o systemie oświaty (stypendia i zasiłki szkolne), o dodatkach mieszkaniowych, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.
2	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Gminy Wieliszew	Postępowanie ukierunkowujące osoby uzależnione do poddania się leczeniu odwykowemu , stacjonarnemu i niestacjonarnemu. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.
3	Komisariat Policji w Wieliszewie	Wstępna obserwacja rodziny w czasie interwencji, możliwość zauważenia potrzeby wsparcia dzieci w problemach wychowawczych i innych.
4	Gminne Centrum Kultury w Łajskach	Udział dzieci w kołach zainteresowań i zajęciach pozalekcyjnych, mających na celu oderwanie ich od przebywania w dysfunkcyjnej rodzinie, budowa poczucia wartości własnej osoby.
5	Zespół Interdyscyplinarny przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Wieliszewie	Działanie na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wypracowanie strategii pomocy konkretnej rodzinie przez specjalistów, procedura Niebieskiej Karty. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym .
6	Szkoły i przedszkola w Gminie Wieliszew	Możliwość obserwacji dzieci i dostrzeżenia pierwszych symptomów problemów dziecka i jego rodziny, pomoc dziecku i rodzinie w oparciu o ustawowe obowiązki szkoły wobec dziecka. Działalność edukacyjno-wychowawcza. Wsparcie pedagogiczno-psychologiczne dla rodziców i dzieci.
7	Służba zdrowia	Możliwość zauważenia pierwszych niepokojących sygnałów dotyczących dziecka i rodziny, np. objawy niedożywienia, zaniedbania, pobicia itp.

8	Terapeuta d.s. uzależnień	Diagnozowanie problemów osoby/rodziny w zakresie uzależnień oraz planowanie pomocy i wsparcia osobie/rodzinie. Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego. Wsparcie dla osób współuzależnionych.
9	Psycholog	Uzyskanie porad psychologicznych, wspierających, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów towarzyszącym uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie.
10	Mediator	Rozpoznawanie problemów rodzinnych, podejmowanie wspólnych działań mających na celu odbudowanie relacji, nawiązanie więzi i odnalezienie zagubionych w konflikcie wartości i priorytetów. Pomoc osobom poszkodowanym w konflikcie (dotkniętym przemocą).
11	Placówki opiekuńczo - wychowawcze wsparcia dziennego w Krubinie i Wieliszewie	Pomoc w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowanie czasu wolnego. Wspieranie rozwoju i zainteresowań dzieci. Organizowanie dożywania dzieci w trakcie pobytu na świetlicy.

Cel główny i cele szczegółowy Programu;

Cel główny: Wspieranie rodzin mających problemy z wypełnieniem swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.

Cele szczegółowe;

1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dla rodzin z dziećmi.
3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

NAZWA ZADANIA	PODMIOT REALIZUJACY	WSKAZNIK REALIZACJI ZADANIA	TERMIN REALIZACJI ZADANIA
Wsparcie pracownika socjalnego i świadczenie pracy socjalnej na rzecz rodzin wymagających wsparcia w odzyskaniu lub wzmocnieniu zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji rodzicielskich.	OPS	Liczba rodzin objętych pracą socjalną.	2019-2021
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej pomocy asystenta rodziny.	OPS, Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny.	Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny.	2019-2021
Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz informowanie o miejscach pomocy.	OPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny.	Ilość zatrudnionych specjalistów. Ilość udzielonych porad. Liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy.	2019-2021
Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w placówkach wsparcia dziennego. Wspieranie aktywnych form wypoczynku oraz wspólnego spędzania czasu z rodziną.	OPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówki opiekuńczo - wychowawcze wsparcia dziennego w Krubinie i Wieliszewie. Szkoły i przedszkola. Gminne centrum Kultury.	Ilość placówek. Ilość uczęszczających dzieci. Liczba zorganizowanych festynów, pikników Liczba osób, które wzięły udział w spotkaniach.	2019-2021

Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. do podjęcia terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.	OPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny.	Liczba założonych Niebieskich Kart. Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba osób które ukończyły terapię.	2019-2021
Organizowanie porad, szkoleń i warsztatów dla dzieci i rodziców.	OPS Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkoły i przedszkola.	Liczba zorganizowanych szkoleń, porad. Liczba zorganizowanych warsztatów. Liczba uczestników w warsztatach.	2019-2021

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dla rodzin z dziećmi.

NAZWA ZADANIA	PODMIOT REALIZUJACY	WSKAZNIK REALIZACJI ZADANIA	TERMIN REALIZACJI ZADANIA
Zapewnianie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom z dziećmi.	OPS, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia.	Liczba i formy udzielonej pomocy.	2019-2021
Objęcie programem dożywiania dzieci wymagających wsparcia w formie gorącego posiłku.	OPS	Liczba dzieci korzystających z gorącego posiłku.	2019-2021
Bieżąca analiza sytuacji finansowej rodziny przez pracownika socjalnego.	OPS	Liczba rodzin z dziećmi odwiedzonych przez pracowników socjalnych.	2019-2021
Ponoszenie kosztów związanych z umieszczeniem dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo wychowawczych.	OPS	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo wychowawczych.	2019-2021

Współpraca z rodziną z dysfunkcją, której odebrano dziecko w celu umieszczenia w placówce bądź w rodzinie zastępczej.	OPS Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Sad Rejonowy Wydział Rodzinny.	Liczba rodzin z którymi współpracuje asystent. Liczba sporządzonych opinii.	2019-2021
---	--	--	-----------

Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

NAZWA ZADANIA	PODMIOT REALIZUJACY	WSKAZNIK REALIZACJI ZADANIA	TERMIN REALIZACJI ZADANIA
Udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną. Samokształcenie się pracowników.	OPS-pracownicy socjalni, asystent rodziny.	Liczba szkoleń i konferencji. Liczba zakupionych materiałów dydaktycznych z których korzystają pracownicy w celu samokształcenia.	2019-2021
Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi.	OPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Psycholog.	Ilość zorganizowanych warsztatów. Ilość osób uczestniczących w warsztatach umiejętności wychowawczych.	2019-2021
Kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem GKRPA.	OPS GKRPA, ZI	Ilość zgłoszeń do GKRPA. Ilość wysłanych wniosków do sądu.	2019-2021
Włączenie Zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie.	OPS	Ilość założonych NK. Ilość prowadzonych procedur NK.	2019-2021

PRZEWIDYWANE EFEKTY

W wyniku przewidzianych działań spodziewane jest osiągnięcie następujących efektów;

1. Zahamowanie liczby dzieci kierowanych do różnych form pieczy zastępczej;
2. Zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, oraz aktywizacja społeczna rodziców;
3. Lepsza organizacja pracy instytucji działających w przedmiocie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu rodzin.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Do realizacji Programu przeznaczone zostaną środki z budżetu gminy Wieliszew, budżetu państwa na zadania zlecone, oraz środki pozyskane z innych źródeł.

MONITORING I EWALUACJA

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieliszewie. Monitorowanie odbywać się będzie poprzez przedkładanie Radzie Gminy Wieliszew w terminie do 31 marca każdego roku sprawozdania z realizacji programu.

ZAKOŃCZENIE

Jednym z podstawowych założeń programu wspierania rodziny w Gminie Wieliszew jest stworzenie systemu wspierania rodziny zamieszkującej w Gminie Wieliszew.

Objęte nim zostaną rodziny prawidłowo funkcjonujące, wykorzystujące własny potencjał do rozwoju i działania, jak i rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze. Interwencja w tych rodzinach powinna skutkować programem naprawczym w środowiskach rodzinnych, jak i w placówce lub w rodzinie zastępczej.

Jak wskazuje profilaktyka, rozbudowując system opieki nad rodziną w środowisku lokalnym, minimalizuje się ilość dzieci umieszczonych poza rodziną biologiczną.

Uzasadnienie

Art. 3 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1111 z późn. zm.) nakłada na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej.

Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Zgodnie art. 176 pkt 1 wyżej cytowanej ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 –letnich programów wspierania rodziny.

Poprzedni program został opracowany na lata 2016-2018 r.

W związku z powyższym, podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Wieliszew na lata 2019-2021 jest w pełni uzasadnione.

Wójt Gminy Wieliszew

Paweł Andrzej Kownacki